

INSON va qonun

2025-YIL
11-NOYABR
SESHANBA

№ 45
(1509)

www.hudud24.uz

www.adolatmarkazi.uz

telegram.me/hudud24official/

facebook.com/hudud24official/

@huquqiyaxborot

Huquqiy axborot
telegram kanaliga
obuna bo'ling!

Huquqiy
axborot
telegram
kanalida
kuzating!

“ADLIYA KITOBXONLARI CHEMPIONATI”

g'oliblari aniqlandi

Kitob o'qish ko'ngil mulki, kitobga oshno bo'lish qudratli bo'lishning asosiy sharti. “Men doimo jannat kutubxonaga o'xshagan joy bo'lsa kerak, deb o'ylayman” deydi argentinalik yozuvchi Xorxe Luis Borxes, “Buvimning aytishicha, Xudo kitobni odamlar xato qilib, afsus chekmasliklari uchun tuhfa qilgan ekan” deydi Jon Bayur. Bu tariflarning o'zi kitobga teng keladigan boylik yo'qligini isbotlab turibdi.

Adliya vazirligida “Adliya kitobxonlari chempionati” bo'lib o'tdi. Vazirlik markaziy apparati xodimlari o'rtasida o'tkazilgan tanlovda 20 nafarga yaqin xodim ishtirok etdi.

Tanlov ishtirokchilar tanlagan adabiyot bo'yicha og'zaki taqdimot tarzida o'tkazildi. Taqdimotlar hakamlar hay'ati tomonidan 4 ta mezon bo'yicha, ya'ni tanlagan kitobning maqsadga muvofiqligi: xodimning bilimi va kasbiy mahoratini rivojlantirishga ko'maklashish ahamiyatiga ega ekani, taqrizda mustaqil fikrlash va dunyoqarashning, shaxsiy munosabatning aks etgani, taqrizning tahliliy jihati: asoslar va argumentlarga boyligi, qiyosiy va tanqidiy tahlil usullaridan samarali foydalanganlik, nutqning ravonligi, sof o'zbek tilida ekani, tasviriy va badiiy ifodalarga boyligi, so'zlar to'g'ri qo'llangani bo'yicha baholandi.

Ishtirokchilar tanlagan adabiyotlar orasida nafaqat huquqiy adabiyotlar, balki jahon adabiyotining nodir va mashhur asarlarining borligi alohida e'tirofga sazovor bo'ldi. Jumladan, Yuy Xuaning “Yashamoq” romani, Devid Baxning pul haqida afsonalar to'g'risidagi “Latte omili” asari, Baxtiyor Abdug'afurning “Qonli gullar vodiysi: Madaminbek”, Gabriel Garsia Markesning “Oshkora qotillik qissasi”, Chingiz Aytmatovning “Asrni qaritgan kun” kabi asarlari haqidagi taqdimotlar barchada katta taassurot qoldirdi.

Tanlov yakunlariga ko'ra, Komila Xamroyeva – 1-o'rin, Samandar Quدراتov – 2-o'rin, Mahbuba Sayfullayeva – 3-o'rin sohibi bo'ldi.

Tanlov g'oliblari “Faxriy yorliq” va esdalik sovg'alari bilan taqdirlandi.

Marusa HOSILOVA,
“Inson va qonun” muxbiri

3-NOYABR

Adliya vaziri o'rinbosari N. Muxammadiyev Koson tumanida mahalliy tadbirkorlar bilan yuzma-yuz muhokama qilish, ularning faoliyati davomida duch kelayotgan huquqiy va amaliy muammolarini tingladi.

4-NOYABR

Prezidentning 2025-yil 19-sentabrdagi “O'zbekiston Respublikasida aholi va qishloq xo'jaligini ro'yxatga olish tadbirini o'tkazish to'g'risida”gi farmoni ijrosini ta'minlash maqsadida adliya vaziri o'rinbosari M. Istamov boshchiligidagi mahalla yetiligi va boshqa aloqador tashkilotlar tomonidan mazkur tadbirni o'tkazish chora-tadbirlariga bag'ishlangan yig'ilish bo'lib o'tdi.

5-NOYABR

Adliya vazirligi va uning tizimidagi adliya organlari va muassasalari faoliyati bilan tanishtirish maqsadida Toshkent davlat yuridik universiteti talabarlari uchun “Ochiq eshiklar kuni” tadbiri o'tkazildi.

Tadbir davomida talabalar Adliya kutubxonasi, “Adolat ayvoni” innovatsion xonasi, Adliya muzeyi, X. Sulaymonova nomidagi Respublika sud-ekspertiza markazi, Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti va Chilonzor tuman adliya bo'limi davlat xizmatlari markazi faoliyati bilan tanishdilar.

6-NOYABR

5-6-noyabr kunlari Jeneva shahrida (Shveysariya) O'zbekiston Respublikasi-ni Jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lishi bo'yicha Ishchi guruhning navbatdagi – o'n birinchi yig'ilishi bo'lib o'tdi.

Ishchi guruh yig'ilishi doirasida O'zbekiston Respublikasi adliya vaziri o'rinbosari M. Istamov tomonidan JSTga a'zo bo'lish jarayonining muhim bosqichi hisoblangan milliy qonunchilikni JST bitimlariga uyg'unlashtirish bo'yicha amalga oshirilgan islohotlar yuzasidan taqdimot o'tkazildi.

7-NOYABR

O'zbekiston va Ozarbayjon Adliya vazirliklari o'rtasida notariat tizimini rivojlantirish sohasida tajriba almashish bo'yicha muhim onlayn muloqot bo'lib o'tdi. Muloqot natijasida sohada va mutaxassislar bilan aloqalarni rivojlantirishga qaratilgan yangi tashabbuslar ishlab chiqildi.

2 JARAYON

INTELLEKTUAL MULK
OBYEKTLARINING HIMOYASI
TA'MINLANMOQDA

MAMLAKATIMIZDA intellektual mulk huquqlarini himoya qilish sohasini takomillashtirish borasidagi ishlar ko'lami kengaymoqda.

Intellektual mulk huquqi obyektlari, jumladan, tovar belgisi, ixtiro, dasturiy ta'minot sohasidagi huquqbuzarliklarni oldini olish choralariining samaradorligini oshirish maqsadida O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 8-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi qonuni qabul qilingan.

Qonunga asosan 7 ta qonun va 4 ta kodeksga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilgan bo'lib, unga ko'ra, intellektual mulk obyektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish jarayoni soddalashtirildi hamda ushbu sohadagi huquqbuzarliklar uchun ma'muriy va jinoiy javobgarlik choralari kuchaytirilib, mulkiy huquqlarni buzganlik uchun jinoiy javobgarlik belgilandi.

Surxondaryo viloyat adliya boshqarmasi tomonidan joriy yilning o'tgan davri mobaynida intellektual mulk huquqlariga oid 90 dan ortiq murojaatlar ko'rib chiqilib, monitoringlar o'tkazildi. Aniqlangan holatlar yuzasidan 5 ta ma'muriy bayonnoma rasmiylashtirilib, mazmunan ko'rib chiqish uchun sudlarga yuborildi,

36 ta taqdimnoma va 18 ta ogohnoma ta'sir choralari qo'llanildi. Natijada 179 ta intellektual mulk obyektlarining himoyasi ta'minlanishiga erishildi.

Bundan tashqari, tasdiqlangan reja asosida boshqarma rahbariyati tomonidan doimiy ravishda viloyatdagi mavjud sanoat zonalarida o'z intellektual mulkiga muhofaza hujjatini olishda qiynalayotgan tadbirkorlik subyektlari uchun sayyor qabullar tashkil etilib, ularga huquqiy va uslubiy ko'mak berib kelinmoqda.

Kontrafakt mahsulotlar realizatsiyasiga qarshi kurashish maqsadida aholi va tadbirkorlik subyektlariga kontrafakt mahsulotlarining salbiy oqibatlaridan ogoh etishga chorlovchi va kontrafakt mahsulotlar haqida yaxlit tushuncha hosil qilishga xizmat qiluvchi 230 dan ortiq "Kontrafakt mahsulotlar katalogi" tarqatildi.

Sayyora YULDASHEVA,
Surxondaryo viloyat adliya
boshqarmasi mas'ul xodimi

BOLALAR RAQAMLI
MAKONDA HIMOYASIZ
QOLSA...

HAR bir bola tug'ilgan paytdan boshlab inson va fuqaro sifatida muayyan huquq va erkinliklarga ega bo'ladi. Bu huquqlar davlat tomonidan tan olinadi, qonuniy kafolatlanadi hamda himoya qilinadi. Shu bois, bolalarning huquq va manfaatlarini himoya qilish masalasi xalqaro va milliy darajada mustahkam normativ asosga ega bo'lib, bu boradagi huquqiy yondashuvlar zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) rivoji fonda tubdan qayta ko'rib chiqilmoqda.

Raqamli muhitda bolalarning shaxsiy hayoti ko'plab xavf-xatarlarga duch keladi. Ayniqsa, ota-onalar tomonidan bolalar hayoti bilan bog'liq kontentni ijtimoiy tarmoqlarda e'lon qilish holatlari – "sharenting" – bolaning o'z hayoti ustidan nazoratini yo'qotishiga olib kelmoqda.

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi fonda bolalar raqamli makonda tobora kengroq va murakkabroq faoliyat yuritmoqda. Shu bilan birga, ularning himoyasi, ayniqsa, axborot xavfsizligi va huquqiy kafolatlar sohasida jiddiy muammolar paydo bo'lmoqda. Raqamli huquqlar inson huquqlarining yangi, mustahkam shakli sifatida shakllanmoqda va ularni himoya qilish davlatning eng asosiy ustuvor vazifalaridan biriga aylanishi shart. O'zbekiston uchun bu jarayon – nafaqat xalqaro majburiyatlar, balki milliy xavfsizlik va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash uchun hayotiy zaruratdir. Bolalar raqamli makonda himoyasiz qolsa, ularning shaxsiy ma'lumotlari, psixologik va axloqiy xulq-atvori xavf ostida qoladi, bu esa butun jamiyat uchun salbiy oqibatlarga olib keladi.

O'zbekiston uchun quyidagi yo'nalishlarda harakatlarni tezkor va samarali amalga oshirish shart:

- ✓ maxsus qonuniy bazani yaratish – raqamli muhitda voyaga yetmaganlarni himoya qilishga qaratilgan mustaqil qonun loyihasi ishlab chiqilishi va qabul qilinishi;
- ✓ raqamli savodxonlik va huquqiy madaniyatni rivojlantirish – maktablarda, oliy ta'lim muassasalarida va ota-onalar uchun majburiy ta'lim dasturlarini tashkil etish;
- ✓ davlat va jamiyatning yagona nazorat mexanizmi – mustaqil regulyator organining tashkil etilishi orqali platformalar faoliyati, yoshga mos kontent va axborot xavfsizligi doimiy nazoratga olinishi;
- ✓ texnologik imkoniyatlarni keng joriy etish – yoshni aniqlash, xavfsiz interfeyslar, sun'iy intellekt yordamida zararli kontentni aniqlash va bloklash texnologiyalarini keng qo'llash.

Xulosa shuki, raqamli bolalar huquqlarini himoya qilish bo'yicha tizimli va kompleks yondashuvni amalga oshirish davlatimiz uchun nafaqat talab, balki barqaror rivojlanish strategiyasining muhim qismidir. Ushbu yo'nalishda davlat, fuqarolik jamiyati va ilmiy muhitning hamkorligi hamda xalqaro tajribalardan faol foydalanish – muvaffaqiyat garovi hisoblanadi. O'zbekiston raqamli dunyoda yosh avlodning huquq va xavfsizligini ta'minlashda yetakchi o'rin tutishi uchun bugundan boshlab kuchli va qat'iy huquqiy asos yaratishi, zamonaviy texnologiyalarni izchil joriy etishi, hamda ijtimoiy ongini oshirishga investitsiya kiritishi shart. Faqat shu yo'l bilan raqamli inqilobning barcha ijobiy tomonlaridan to'laonli foydalanishni ta'minlay olamiz.

Shaxboz ESHBOYEV,
"Kafolat sug'urta kompaniyasi"
AJ boshqaruv apparati yuridik
departamenti yuriskonsulti

MEHNAT SOHASINI RAQAMLASHTIRISH:
MUAMMO VA YECHIMLAR

MEHNAT sohasini raqamlashtirish ish beruvchilar va xodimlar uchun bir qator qulayliklar yaratgani bilan birga, ayrim muammolarga ham sabab bo'lmoqda. Bu muammolar fuqarolarning huquq va manfaatlarining buzilishiga olib kelayotgani e'tiborsiz qolmoqda. Buning asosiy sabablari tizimning to'liq takomillashmagani, e'tiborsizlik yoki boshqa manfaatlar borligi tufayli, albatta.

Prezidentning 2019-yil 31-oktabrdagi qaroriga muvofiq, 2020-yil 1-yanvardan boshlab "Yagona milliy mehnat tizimi" (YMMT) idoralararo dasturiy-apparat kompleksi orqali mehnat shartnomalarini ro'yxatdan o'tkazish majburiy bo'ldi. Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 5-dekabrda qarori bilan tasdiqlangan Nizomda elektron mehnat shartnomalarini tuzish, ro'yxatdan o'tkazish va elektron mehnat daftarchalarini yuritish tartiblari belgilangan.

Raqamlashtirish qulayliklar bilan birga ayrim kamchiliklarga ham ega. Masalan, ba'zi tashkilotlar (asosan xususiy sektorda) shaxslarning rozilgisiz va xabarisiz ularning pasport ma'lumotlari va JSHSHIR (PINFL) asosida mehnat

shartnomasini rasmiylashtirib qo'yimoqda. Bu xodimning xabari yo'q bo'lsa-da, unga staj yuritiladi va statistikada ish bilan band deb ko'rsatiladi. Bu esa fuqaroni ijtimoiy yordam, imtiyozli kreditlar olish yoki ishsizlik nafaqasiga da'vo qilish kabi huquqlaridan mahrum qilishi mumkin. Bundan tashqari, bu holat shaxsiy ma'lumotlar to'g'risidagi qonunchilikka zid.

Yana bir muammo – my.mehnat.uz saytida ijtimoiy ta'tilga (masalan, homiladorlik yoki bola parvarishlash ta'tiliga) chiqqan xodim o'rniga ishga qabul qilingan xodimning mehnat shartnomasini elektron ro'yxatdan o'tkazish imkoni yo'qligidir. Bu texnik cheklovlar ish beruvchilar va xodimlar uchun noqulayliklar keltirib chiqaradi.

Taklif

Elektron mehnat shartnomasini ro'yxatdan o'tkazishda xodimning shaxsiy ishtiroki ta'minlanishi kerak. Bu xodimning elektron raqamli imzosi yoki Yagona identifikatsiyalash markazi orqali shaxsiy kabinetda tasdiqlash bilan amalga oshirilishi mumkin.

Ish beruvchilar qog'ozdagi mehnat shartnomasini elektron shaklga ilova qilishi talab qilinishi lozim.

my.mehnat.uz saytida ijtimoiy ta'tildagi xodim o'rniga ishga qabul qilingan xodimlarning shartnomalarini ro'yxatdan o'tkazish, tahrirlash va bekor qilish funksiyalari qo'shilsa, muammo yengillashadi.

Nodiraxon OBIDOVA,
Toshkent davlat yuridik
universiteti talabasi

BUGUNGI globalashuv davrida xorijiy tillarni bilish eng muhim vosita hisoblanadi. Chet tilini bilish nafaqat yangi bilimlarga yo'l ochadi, balki shaxsiy va kasbiy rivojlanish uchun ham kalit vazifasini o'taydi.

IMKONIYATLAR KALITI O'Z QO'LIMIZDA

Xorijiy tillarni o'rganish qunt va sabr talab qiladigan jarayondir, albatta. Har kimning til o'rganish qobiliyati har xil bo'ladi. Murakkab grammatika va lug'atlar bilan ishlashdek mashaqqatli mehnatingiz ortida yorug' manzillar sizni kutadi. Til o'rganish orqali bilimingiz ham oshadi. Til o'rganish sizni mustaqil fikrlaydigan, kreativ va zamonaviy dunyoqarashga ega shaxsga aylantiradi.

Til o'rganish orqali yangi so'zlarni o'zlashtiramiz, dunyo taraqqiyoti, tarixi, o'sha tilda so'zlashadigan millatning mentaliteti, madaniyati bilan ham tanishamiz. Kelajakda global muammolarni tahlil qilish, tushunish, yangi texnologiyalarni o'zlashtirish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirishda ham o'rganganlaringiz muhim ahamiyat kasb etadi.

Davlatimiz rahbari joriy yil O'qituvchi va murabbiylar kuni munosabati bilan tantanali tadbirda kasbiy ta'lim masalasiga alohida to'xtalib, soha uchun 2026-yil – yoshlarni zamonaviy kasb-hunarga o'rgatish yili bo'lishini ta'kidladi. Shu maqsadda Kasbiy ta'lim agentligi tashkil qilinadi. Agentlikning asosiy vazifasi barcha 598 ta texnikumga yangi muhit olib kirish va xalqaro standartlarni joriy qilishdan iborat bo'ladi. Bir yil ichida 100 ta texnikumda Germaniya, Shveysariya, Xitoy, Koreya, Buyuk Britaniya kabi davlatlarning ta'lim tashkilotlari bilan hamkorlik yo'lga qo'yilib, ularning eng ilg'or kasbiy ta'lim dasturlari joriy qilinadi. Shuningdek, kasbiy ko'nikmasi bor istalgan talabgor bu texnikumlarda xorijiy davlatlarning malakani baholash tizimi orqali imtihon

qilinib, xalqaro sertifikat olishi mumkin bo'ladi. Yangi texnologiyalarni o'zlashtirish, ish topishda chet tillarini bilish juda muhim. Shu bois, endilikda texnikumlardagi xorijiy tillar uchun ajratilgan soatlar 4 karra ko'paytiriladi.

Prezidentimiz ustoz va murabbiylarning ijtimoiy sharoitlarini yaxshilash bo'yicha ham qator tashabbuslarni ilgari surdi. Endi yangi yildan boshlab kamida 15 yil stajga ega bo'lgan oliy toifali pedagoglarga ipoteka krediti boshlang'ich badalining 25 foizi qoplab beriladi. Kelgusi o'quv yilida davlat oliygohlariga o'qishga kirgan pedagoglar farzandlarining shartnomasi summasiga 30 foiz chegirma beriladigan bo'ldi. O'qituvchilar yangi ta'lim texnologiyalarini keng qo'llashi uchun kompyuter xaridiga 10 million so'mgacha imtiyozli kredit beriladi. Kelasi yildan pedagoglar uchun davlat xizmatlari to'lovi 2 karra kamaytiriladi. Dunyodagi TOP-300 talik oliygohlarga o'qishga kirgan pedagoglarga 20 ming dollargacha imtiyozli ta'lim krediti ajratiladi.

Darhaqiqat, xorijiy tillarni bilish bugungi kunda har bir fuqaro uchun shaxsiy rivojlanishning kalitiga aylandi. Davlatimiz tomonidan berilgan imtiyozlar – yoshlar, pedagoglar va mutaxassislar uchun katta imkoniyat. Bu imkoniyatdan to'g'ri foydalanish, bilimni chuqurlashtirish va uni amaliyotga tatbiq etish har bir insonning mas'uliyatidir.

Bonu ASHUROVA,
Toshkent davlat yuridik
universiteti huzuridagi
Samarqand viloyat
akademik litseyi o'qituvchisi

SUN'IY TAFAKKUR – BU KELAJAK DEMAKDIR

SUN'IY intellekt tushunchasi ilk bor 1956-yilda Dartmut konferensiyasida Jon Makkarti tomonidan ilmiy atama sifatida kiritilgan. Shundan so'ng bu yo'nalish mustaqil fan sifatida shakllandi va dunyoning ko'plab universitetlarida tadqiqotlar olib borila boshlandi. Dastlab bunga nazariy tushuncha sifatida qaralgan bo'lsa-da, hozir u hayotimizning har bir sohasiga kirib kelmoqda.

1997-yilda IBMning Deep Blue superkompyuteri shaxmat bo'yicha jahon chempioni Garri Kasparovni mag'lub etishi sun'iy intellekt tarixidagi muhim burilish nuqtasiga aylangan. Ilgari kompyuterlarga faqat hisob-kitob vositasi sifatida qaralgan bo'lsa, Deep Bluening g'alabasi ularning strategik rejalashtirish kabi murakkab jarayonlarni ham bajarishga qodir ekanini isbotladi.

XX asrning o'rtalaridan beri sun'iy intellektga qiziqish bo'lsa-da, undan foydalanish borasida 2012-yilda olib borilgan chuqur o'rganuv asosida sun'iy intellekt metodlari boshqa metodlardan ustunligini namoyon etgan vaqtdan boshlab e'tibor keskin ortgan. Ayni paytda sun'iy aql avtomobillarni boshqaradi, matn yozadi, san'at asarlarini yaratadi, hattoki, tashxis ham qo'yadi.

Sun'iy idrokning insoniyatga ijobiy va salbiy taraflari bor, albatta. Avvalo, SI inson tafakkuri faoliyatini oshirayotganini tan olish kerak. U katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlaydi va xatolarni kamaytiradi. Masalan, yangi algoritm, model yaratish, xizmatlarni samaraliroq qilish, foydalanuvchilar bilan interaktiv muloqotda bo'lish, tibbiyot sohasida diagnostika, ta'lim jarayonlarini ham tubdan o'zgartirmoqda.

Siz hech sun'iy intellekt kelajakda qanday ta'sir ko'rsatishi mumkinligi haqida o'ylab ko'rganmisiz? Sun'iy tafakkur bu kelajak demakdir. Uchar mashinalar, haydovchisiz poyezdlar, inson qiyofasidagi robotlar, raqamli identifikatsiyalar, miyasi data bilan, qulog'i quloqchinda, ko'zi esa ekranda yuradigan ikki oyoqlilar kelajagi. Aslida sun'iy intellektidan qo'rqish kerak emas, u kimningdir ishini olib qo'ymaydi, lekin uni ishlata olgan odam ishdagi o'ringizni olib qo'yishi mumkin. Shu bois, undan foydalanishni o'rganish kerak.

Ko'pgina rivojlangan davlatlarda, masalan, Estoniya va Xitoyda SI hozircha faqat sud tizimida yordamchi vosita sifatida ishlatiladi. U dalillarni tahlil qiladi, jinoyat holatlarini solishtiradi, statistikasini yuritadi, ammo yakuniy hukmni baribir sudya chiqaradi. Bu usul xatolik xavfini kamaytiradi, chunki inson vijdoni va tajribasi bilan qonunga muvofiq qaror qabul qiladi. Ammo kelajakda sun'iy intellekt sudya o'rnini egallasa, u holda murakkab huquqiy savollar yuzaga kelishi mumkin.

Sun'iy intellekt inson tafakkurining ayrim jihatlarini – tez fikrlash, ma'lumotlarni tahlil qilish va mantiqiy xulosa chiqarishni bajara oladi. U insonga yordamchi, uni kuchaytiruvchi vosita bo'lishi mumkin. Ammo u hech qachon inson tafakkurining o'rnini to'liq bosa olmaydi. Chunki tafakkur ijodkorlik, his-tuyg'ular, ma'naviyat, axloqiy qadriyalar, ongu shuur – bularning barchasi yurak va ruhning uyg'unligidir. Bunday uyg'unlikni faqat inson yaratadi, SI esa, insonga yordam beruvchi vosita sifatida xizmat qilishi mumkin. Shuni unutmangki, zamon bilan hamnafas bo'lish uchun esa, sizdan yuqori malakali kadr bo'lish, ilg'or texnologiyalar va sun'iy intellekt bilan yaxshi ishlashni o'rganish talab etiladi.

Sarvinov AMINBOYEVA,
Toshkent davlat yuridik
universiteti talabasi

Mehnat shartnomasi bekor qilingan, AMMO...

DO'STLIK tuman adliya bo'limi tomonidan fuqaro Ch.A. va 15 nafar fuqaroning tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tomonidan ishdan bo'shatish nafaqasi to'lab berilmaganidan norozi bo'lib yo'llagan murojaati o'rganib chiqildi.

Aniqlanishicha, ariza mualliflari tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limiga qarashli umumiy o'rta ta'lim maktablariga Chaqiriqqa qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani rahbari vazifasiga ishga qabul qilinib, ular bilan tuzilgan mehnat shartnomasi joriy yilning iyun oyida shtatlar qisqargani munosabati bilan Mehnat kodeksining

161-moddasi ikkinchi qismi 2-bandiga ko'ra bekor qilingan, biroq xodimlarga ishdan bo'shatish nafaqasi to'lab berilmagan.

Vaholanki, Mehnat kodeksining 173-moddasiga asosan ishdan bo'shatish nafaqasi xodim bilan mehnat shartnomasi alohida asoslarga ko'ra bekor qilinganda xodimning ishdan mahrum bo'lishi oqibatlarini

yumshatish maqsadida amalga oshiriladigan, qonunchilikda, mehnat haqidagi boshqa huquqiy hujjatlarda, mehnat shartnomasida nazarda tutilgan bir yo'la beriladigan to'lovdir.

Yuqoridagilarga ko'ra, xodimlarning huquqlarini tiklash maqsadida fuqarolik ishlari bo'yicha Do'stlik tumanlararo sudiga da'vo arizasi kiritildi va sudning hal qiluv qaroriga ko'ra xodimlarga jami 110 million 292 ming 566 so'm ishdan bo'shatish nafaqalari, to'lovlar kechiktirilgan kunlar uchun hisoblangan kompensatsiya to'lovlari to'lab berilishi ta'minlandi.

Dilshod BOYNAZAROV,
Do'stlik tuman adliya
bo'limi boshlig'i

4 ADLIYA ODAMLAR ORASIDA

KASBI tuman adliya bo'limi tomonidan tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limida o'tkazilgan monitoring natijasida bir qancha mehnat qonunchiligi talablari buzilgani aniqlandi.

TA'TIL PULLARI TO'LAB BERILMAGAN

Aniqlanishicha, tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tomonidan homiladorlik va tug'ish ta'tiliga chiqqan 13 nafar umumiy o'rta ta'lim maktabi o'qituvchisiga va davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarining 16 nafar xodimiga tug'uruq ta'tili

pullari to'lanmasdan kelinayotgani ma'lum bo'ldi. Holat yuzasidan tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limiga taqdimnoma kiritilib, homiladorlik va tug'ish ta'tiliga chiqqan umumiy o'rta ta'lim maktabi o'qituvchilari va davlat maktabgacha

ta'lim tashkilotlarining xodimlariga 206 million 238 ming 578 so'm miqdorida tug'uruq ta'tili pullari berilishi ta'minlandi.

Shohida SHOIMOVA,
Qashqadaryo viloyat
adliya boshqarmasi
mas'ul xodimi

QO'SHTEPA tumanidagi 33-umumiy o'rta ta'lim maktabida aniqlangan kamchiliklar yuzasidan maktabning ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari N. Mullajonovaga o'z lavozim majburiyatlariga mas'uliyatsizlik bilan yondashgani, o'quvchilar davomatini to'liq nazorat qilmagani sababli Mehnat kodeksining 312-moddasi birinchi qismi 2-bandiga asosan o'rtacha oylik ish haqining 30 foizi miqdorida jarima tarzida ma'muriyat tomonidan intizomiy jazo chorasini qo'llanilgan.

Mehnat kodeksining 313-moddasida ish beruvchi xodimdan intizomiy jazo chorasini qo'llanilguniga qadar yozma tushuntirishni talab qilishi shartligi ko'rsatilgan bo'lsa-da, N. Mullajonovadan hech qanday tushuntirish xati talab qilinmagan.

Bundan tashqari, maktab o'qituvchilari B. Abdullayeva, H. Rahimova, J. Hayitov, maktab direktori Z. Tojiboyev, o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari B. Qobilovalar tomonidan yozilgan tushuntirish xatlarida umuman bir-biriga to'g'ri kelmaydigan tushuntirishlar berilgan. Mazkur holat esa maktab ma'muriyati tomonidan e'tiborga olinmagan.

Tuman adliya bo'limi tomonidan kiritilgan taqdimnomaga asosan N. Mullajonovaga nisbatan 2025-yil 4-mart kuni chiqarilgan "Intizomiy jazo chorasini qo'llash to'g'risida"gi buyruq bekor qilinib, xodimning buzilgan mehnat huquqi tiklandi.

Iftixor OLIMOV,
Qo'shtepa tuman adliya bo'limi yuridik
xizmat ko'rsatish markazi boshlig'i

"NOTO'G'RI INTIZOMIY JAZO QO'LLANILGAN"

Intizomiy jazoga asos bo'luvchi umumiy yig'ilish bayonida 39 nafar pedagog xodim ishtirok etgani ko'rsatilgan. Aslida 27-fevralda o'tkazilgan yig'ilishda 22 nafar xodim qatnashgani va ushbu bayonnoma yig'ilish kotibi M. Abdurahmonova tomonidan imzolangan ma'lum bo'ldi.

QISHLOQ xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarni konservatsiya qilish bo'yicha davlat xizmatini ko'rsatish Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-sentabrdagi "Qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarni konservatsiya qilish bo'yicha davlat xizmatini ko'rsatishning ma'muriy reglamentini tasdiqlash haqida"gi qarori bilan tartibga solinishi nazarda tutilgan.

CHEGIRMA KIMLARGA QO'LLANADI?

Ariza beruvchi Ishchi organ tomonidan taqdim etilgan ma'lumotlar asosida yoki o'z tashabbusiga ko'ra o'ziga tegishli bo'lgan qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarni konservatsiya qilish uchun davlat xizmatlari markazlariga shaxsan murojaat qiladi yoki davlat xizmatidan elektron tarzda foydalanish uchun Yagona

interaktiv davlat xizmatlari portalida ro'yxatdan o'tadi. Davlat xizmati ko'rsatilgani uchun bazaviy hisoblash miqdorining uch baravari miqdorida yig'im undiriladi. YAIDXP orqali murojaat etilganda, yig'im summasing 90 foizi undiriladi.

Agar ariza "Ijtimoiy himoya yagona reyestri" axborot tizimida ro'yxatga olingan shaxs yoki I va II guruh nogironligi bo'lgan shaxs tomonidan berilgan bo'lsa, yig'imning 50 foizi miqdorida chegirma qo'llanadi.

Ishchi organ uch ish kuni davomida Suv xo'jaligi vazirligi, Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va

iqlim o'zgarishi vazirligi bilan kelishilgan qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarni konservatsiya qilish loyihasini va xulosasini ko'rib chiqadi hamda tasdiqlash yoki rad etish uchun "E-ijara" AT orqali vakolatli organga yuboradi.

Qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarni konservatsiya qilish ishlarini amalga oshirish muddati xulosada ko'rsatiladi va ushbu muddat besh yildan yigirma yilgacha belgilanadi.

Qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarni konservatsiya qilish bo'yicha konservatsiya qilish loyihasini amalga oshirishda mualliflik nazoratini amalga oshirishga ruxsat etiladi.

Farangiza MUSURMONOVA,
Qibray tuman adliya
bo'limi davlat xizmatlari
markazi katta mutaxassisi

TADBIRKOR MUROJAATI O'RGANILDI

TO'RAQO'RG'ON tuman adliya bo'limi tomonidan "To'raqo'rg'on turon servis" mas'uliyati cheklan-gan jamiyati rahbarining murojaati o'rganib chiqildi.

Aniqlanishicha, To'raqo'rg'on tuman hokimining 2017-yil 11-martdagi "Tumanda Isxoqxon to'ra Ibratga atab bog', muzey, til o'rganish bo'yicha maktab tashkil etilishi, yo'l kengayishi va shaharsozlik me'yor hamda talablariga javob bermaydigan va ishlab chiqilgan bosh rejani shakllantirish uchun buzilishga tushgan bino-inshootlarning ro'yxatini tasdiqlash to'g'risida"gi qaroriga binoan "To'raqo'rg'on turon servis" MCHJning umumiy maydoni 1142.63m² bo'lgan ma'muriy binosi ham buzilgan. Shuningdek, mazkur qarorning 5-bandida tuman moliya bo'limiga mahalliy budjet daromadlar rejasining orttirib bajarilgan qismidan buzilishga tushgan bino-inshootlar uchun kompensatsiya mablag'larini to'lab berish vazifasi ham belgilangan. Biroq shuncha yildan buyon tadbirkorga kompensatsiya mablag'lari to'lab berilmagan.

Binobarin, tuman adliya bo'limi tomonidan tadbirkor manfaatini ko'zlab, Chust tumanlararo iqtisodiy sudiga da'vo arizasi kiritildi. Sud da'voni qanoatlantirib, tadbirkorga 1 milliard 573 million 658 ming so'm kompensatsiya undirish to'g'risida hal qiluv qarori qabul qildi.

Farog'at RAZZOQOVA,
To'raqo'rg'on tuman adliya
bo'limi boshlig'i

FARG'ONA shahar adliya bo'limiga Farg'ona tumanida yashovchi fuqaro S. G'aniyev murojaat qilib, AKT xodimlariga beriladigan ustama pullari to'lab berilmaganini bildirgan.

USTAMA UNDIRIB BERILDI

Aniqlanishicha, S. G'aniyev viloyat Bolalar kutubxonasida 2024-2025-yillarda AKT xodimi bo'lib ishlagan.

Prezidentning 2018-yil 19-fevraldagi "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmonining 7-bandida "g" kichik bandida davlat organlari va boshqa budjet tashkilotlarining zamonaviy axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini joriy qilish va rivojlantirishga mas'ul bo'lgan xodimlariga beriladigan har oylik ustama miqdori davlat budjetidan, davlat budjetidan ajratilmagan bo'lsa, ushbu tashkilotlarning budjetdan tashqari mablag'lari

hisobidan xodim lavozim maoshidan 100 foizdan kam bo'lmagan miqdorda belgilanishi ko'rsatilgan.

S. G'aniyevning ish haqiga mutanosib ustama pullari hisoblanganda 2024-yil noyabr oyidan 2025-yil sentabr oyiga qadar bo'lgan ustama haqi miqdori 17 million so'mni tashkil etishi aniqlandi. Viloyat Bolalar kutubxonasiga so'rov xati kiritilganda, ma'muriyat tomonidan xodimga ustama puli haqiqatan ham to'lab berilmagani ma'lum qilingan.

Adliya aralashgach, S. G'aniyevning ustama pullari to'lab berildi.

Shaxboz OCHILOV,
Farg'ona shahar
adliya bo'limi
bosh maslahatchisi

“HUQUQIY MAHALLA” LOYIHASI – MUAMMOLARNING IJOBIY YECHIMI

ADLIYA idoralari tomonidan “Huquqiy mahalla” loyihasi doirasida har oyda bittadan mahalla tanlab olinib, fuqarolarning kundalik hayotida uchraydigan huquqiy muammolar tahlil qilinib, aniqlangan kamchiliklar bartaraf etilmoqda.

Mahallalarda aniqlangan holatlar bo'yicha manfaatdor tashkilot va idoralarga tahliliy ma'lumotlarni kiritish, ularni bartaraf etish yuzasidan tegishli tashkilotlarga huquqiy ta'sir choralari ko'rish loyihasining asosiy maqsadi hisoblanadi.

Farg'ona viloyatidagi 19 ta tuman va shaharlarda joriy yilning yanvar-sentabr oyida 171 ta mahallada “Huquqiy mahalla” loyihasi to'liq amalga oshirildi. Mazkur mahallalarda joylashgan 144 mingdan ortiq xonadonlarning 131 mingtasida uyma-uy yurgan holda aholining 152 mingdan ortiq huquqiy muammosi aniqlanib, ularning 145 tasi vakolat doirasida ijobiy hal etildi.

– Ikki yildan buyon pensiyaga chiqa olmayotgan edim, – deydi O'zbekiston tumanida yashovchi fuqaro Odinaxon Hamdamova. – Adliya bo'limi xodimlari muammoga qonuniy yechim topishdi, manfaatimni ko'zlab, Farg'ona tumanlararo ma'muriy sudiga ariza kiritishdi. Sudning 2025-yil 10-oktabrdagi hal qiluv qaroriga asosan, ariza qanoatlantirildi va pensiya olish huquqim tiklandi.

Uchko'prik tumanida yashovchi Mamanzar ota Saidumarovning kelini 2018-yilda yakka tartibdagi tadbirkor sifatida dehqon xo'jaligini tashkil qilgan edi. 2020-yilda nimadir bo'ldi-yu, dehqon xo'jaligiga soliq idorasi tomonidan katta miqdorda noreal soliq qarzdorligi hisoblab chiqarildi. Mamanzar ota bu muammoni yechish uchun qancha-qancha idoralar ostonasida kunlarini o'tkazdi, ammo biror natija chiqmadi. Tuman adliya bo'limiga murojaat qilgach, “bosh og'riqlari” barham topdi.

“Huquqiy mahalla” doirasida xabar olingan xonadon egalariining bayon qilgan muammolaridan 52 mingdan ortig'i kommunal xizmatlar ko'rsatish sohasida, 20 mingga yaqini sog'liqni saqlash masalasida, 10 ming 855 tasi uy-joy va kadastr hujjatlarini rasmiylashtirish yuzasidan ekani aniqlandi.

Mahallalarda 22 ming nafar fuqaroga sayyor tartibda davlat xizmatlari ko'rsatildi. 5 ming nafardan ortiq aholining ma'lumotlari olinib, FHDY bazasidan ularning yaqin qarindoshlari bilan ism-familiyasi mosligi tekshirildi. 2 ming 92 nafar fuqaroga bepul yuridik yordam ko'rsatildi. Mazkur konsepsiya amalga oshirilayotgan mahallalarda yashab, vafot etgan fuqarolarning mol-mulki merosxo'rlariga o'tmasdan qolgani sababli, 898 ta meros ishi ochildi.

Aniqlangan huquqiy muammolarni bartaraf etish yuzasidan ko'rilgan choralar natijasida davlat idora va tashkilotlariga 416 ta taqdimnoma kiritilib, fuqarolar foydasiga qariyb 3 milliard so'mdan ortiq turli xil to'lovlar undirib berildi. Soliq va pensiya idoralari bilan hamkorlikda 500 dan ortiq shaxslarga soliq imtiyozlari qo'llanildi.

Kamoldin MASHRAPOV,
Farg'ona viloyat adliya boshqarmasi
boshlig'i o'rinbosari

IMKONIYAT**A****A****A+**

Parvarishlash nafaqasi kimlarga tayinlanadi?

Ayrim toifadagi o'quvchilar darslik bilan bepul ta'minlanadi

Bolalar nafaqasi oiladagi bolalar sonidan kelib chiqib tayinlanadi

Ushbu ruknda nogironligi bo'lgan shaxslar uchun qonunchilikdagi yangiliklar, huquqiy islohotlar haqida ma'lumotlar berib boriladi.

6 TALQIN

JAMIYAT taraqqiyotining har bir bosqichida qonun ustuvorligi va huquqiy barqarorlik masalasi doimo muhim ahamiyat kasb etib kelgan. Ayniqsa, huquqbuzarliklarning oldini olish, jinoyatchilikni kamaytirish va fuqarolar xavfsizligini ta'minlash yo'nalishida profilaktika xizmati faoliyati hal qiluvchi o'rin tutadi. Bu sohada zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish esa nafaqat nazorat jarayonini yengillashtiradi, balki samaradorlikni ham keskin oshiradi.

PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING FAOLIYATI TARBIYAVIY VA IJTIMOYIY XUSUSIYAT KASB ETA BOSHLADI

Bugungi kunda O'zbekistonda ichki ishlar tizimidagi islohotlar jadal sur'atlarda amalga oshirilmoqda. Prezidentimizning ta'kidlashicha, fuqarolarning huquq va manfaatlarini himoya qilish, xavfsiz hayot sharoitlarini yaratishda innovatsion yondashuvlar va raqamli yechimlar muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli, profilaktika inspektorlarining faoliyati ham zamon talablariga mos ravishda yangilanmoqda. Ular faqat ma'muriy

vazifalarni bajarish bilan cheklanib qolmay, axborot tizimlari orqali jinoyatchilikka moyil shaxslarning holatini kuzatib borish, tahlil qilish va ularni ijtimoiy moslashtirishga yo'naltirilgan ishlarni amalga oshirmoqda.

2014-yil 14-mayda qabul qilingan "Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida"gi qonun profilaktika faoliyatining huquqiy asosini belgilab berdi. Mazkur hujjatda profilaktik choralar tizimi, huquqbuzarlikka

moyil shaxslarni aniqlash, ularni hisobga olish tartibi huquqiy jihatdan mustahkamlab qo'yilgan. Qonunning 35-moddasida qayd etilishicha, profilaktik hisobga olinishi mumkin bo'lgan shaxslar qatoriga ilgari sudlanganlar ular jinoiy jazoni o'taganidan so'ng, o'ziga nisbatan ma'muriy nazorat o'rnatilgan shaxslar bundan mustasno; o'ziga nisbatan sudning jazo tayinlanmagan ayblov hukmi qonuniy kuchga kirgan shaxslar; shuningdek, Jinoyat-protsessual kodeksining 84-moddasiga muvofiq aybdorlik to'g'risidagi masala hal qilinmasdan turib o'ziga nisbatan jinoyat ishi tugatilgan yoxud rehabilitatsiya qilmaydigan asoslar bo'yicha jinoyat ishini qo'zg'atishni rad etish to'g'risidagi qaror chiqarilgan shaxslarga; o'ziga nisbatan qamoqqa olish bilan bog'liq bo'lmagan ehtiyot chorasi tanlangan jinoyat sodir etishda ayblanuvchilar; Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksning 40, 41, 45, 47, 52, 56, 58, 61, 106, 131, 165¹, 183, 184, 184¹, 184², 184³, 187, 188, 188¹, 189, 189¹, 190, 191, 201, 202, 202¹, 240, 241-moddalarida nazarda tutilgan ma'muriy huquqbuzarliklarni sodir etganlar va ixtisoslashtirilgan o'quv-tarbiya muassasalaridan qaytganlar kiradi. Ushbu shaxslar bilan ishlashdagi asosiy maqsad ularni jinoyatga qaytmaslikka undash, jamiyatdagi ijtimoiy mavqeiini tiklash va huquqiy ongini oshirishdan iborat.

So'nggi yillarda ichki ishlar organlari faoliyatida raqamlashtirish siyosati izchil yo'lga qo'yildi. Hozirda profilaktika inspektorlari o'z xizmat

vazifalarini bajarishda planshet qurilmalaridan keng foydalanmoqda. Bu qurilmalar orqali shaxs haqidagi ma'lumotlar elektron bazalarga kiritiladi, har bir profilaktik suhbat yoki tekshiruv natijasi real vaqt rejimida yuritiladi. Bunday raqamli yondashuv natijasida ma'lumotlar shaffofligi ta'minlanadi, xatoliklar soni qisqaradi va nazorat mexanizmi kuchayadi. Eng muhimi, bu tizim profilaktika inspektoriga tezkor qaror qabul qilish va o'z hududidagi vaziyatni aniq tahlil qilish imkonini beradi. Axborot texnologiyalarining joriy etilishi natijasida "E-ma'muriy ish" elektron tizimi faol ishlamoqda. Bu tizim orqali ma'muriy huquqbuzarliklarga oid ishlar rasmiylashtiriladi, bayonnomalar va qarorlar elektron imzo bilan tasdiqlanadi.

Bugungi kunda profilaktika inspektorlarining faoliyati faqat nazorat bilan cheklanib qolmay, tarbiyaviy va ijtimoiy xususiyat kasb eta boshladi. Jinoyatchilikning oldini olishda fuqarolar bilan muloqot, ularning huquqiy bilimlarini oshirish va axborot makonida sog'lom fikr muhitini shakllantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Bu jarayonda raqamli texnologiyalar orqali aholi bilan interaktiv muloqot olib borish imkoniyatlari kengaymoqda.

Qumrinisa ABDURASULOVA,
Toshkent davlat yuridik
universiteti professori,
Dilnoza KARAKETOVA,
Toshkent davlat yuridik
universiteti dotsenti

BUGUNGI raqamli davrda internet va axborot texnologiyalarisiz hayotni tasavvur etish qiyin. Har bir kunimiz smartfon, noutbuk yoki kompyuterdan foydalanish bilan boshlanadi. Ayniqsa, talabalar uchun raqamli texnologiyalar o'quv jarayonining ajralmas qismiga aylangan: onlayn darslar, ilmiy izlanishlar, ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyat, elektron xatlar – bularning barchasi talaba hayotining kundalik ko'rinishiga aylangan.

Biroq internetning keng qo'llanishi bilan bir qatorda axborot xavfsizligi muammolari ham ortib bormoqda. Shaxsiy ma'lumotlarning tarqalishi, soxta xabarlar (feyklar), kiberhujumlar, phishing va boshqa tahdidlar har bir foydalanuvchini, ayniqsa, yoshlarni jiddiy xavf ostiga qo'ymoqda. Shu bois, talabalar orasida axborot xavfsizligi madaniyatini shakllantirish – kechiktirib bo'lmaydigan vazifadir.

Axborot xavfsizligi nima?

Axborot xavfsizligi – bu ma'lumotlarning maxfiyligi, yaxlitligi va mavjudligini ta'minlash tizimidir, ya'ni shaxsiy ma'lumotlar, telefon raqami, bank rekvizitlari, ijtimoiy tarmoq akkauntlari va boshqalar hech kim tomonidan noqonuniy ravishda o'g'irlanmasligi, o'zgartirilmasligi yoki yo'q qilinmasligi kerak. Qisqacha aytganda, axborot xavfsizligi – bu foydalanuvchining internetda o'zini xavfsiz his qilishi, ishonchli manbalardan foydalanishi va shaxsiy axborotni himoya qila olishidir.

KECHIKTIRIB BO'LMAS

vazifa

Eng ko'p uchraydigan kiber tahdidlar

Fishing (phishing) – firibgarlar soxta saytlar yaratib, foydalanuvchidan login, parol yoki karta ma'lumotlarini olishga urinishadi. Masalan, bank yoki universitet saytiga o'xshatilgan sahifaga kirgan talaba o'z ma'lumotini o'zi firibgarlarga topshirib qo'yadi.

Soxta akkauntlar va "shantaj". Talabalarning shaxsiy suratlari yoki yozishmalari noqonuniy yo'l bilan olinib, keyinchalik bosim vositasi sifatida ishlatiladi.

Ommaviy Wi-Fi tarmoqlari orqali ma'lumot o'g'irlash. Kafe, kutubxona yoki kampusdagi umumiy tarmoqlar xavfsiz bo'lmisligi mumkin.

Ularga ulanib, foydalanuvchining telefon yoki kompyuteridagi ma'lumotlarni olish osonlashadi.

Mobil o'yinlar va ilovalar orqali aldanish. Ayrim ilovalar foydalanuvchidan shaxsiy ma'lumot yoki to'lov ma'lumotlarini so'rab, ularni suiiste'mol qiladi.

O'qituvchi va ota-onalarning roli

Axborot xavfsizligiga o'rgatish – bu faqat universitetning emas, balki ota-ona va o'qituvchilarning ham vazifasi. Ular yoshlar bilan munozam suhbat o'tkazib, internetdagi xavflar va ulardan himoyalaniish yo'llari haqida tushuntirib borishlari zarur.

Birgina loqaydlik yoki beparvolik ko'plab salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin. Shuning uchun ota-onalar farzandlariga ijtimoiy tarmoqlardan maqsadli va mas'uliyatli foydalanish zarurligini uqtirib borishi lozim. Chunki axborot xavfsizligi – bu shaxsiy xavfsizlik, ruhiy barqarorlik va jamiyat farovonligining tarkibiy qismidir.

Xulosa qilib aytganda, axborot xavfsizligi madaniyati – bu internetdan ongli foydalanish, shaxsiy ma'lumotlarni ehtiyot qilish va kiber tahdidlardan himoyalaniish madaniyatidir. Bu bir kunda o'rganiladigan bilim emas – bu hayot tarzi, mas'uliyat va madaniyatdir. "Ertaga o'rganaman" deyish bu sohada kechikish demakdir. Chunki har bir daqiqa – yangi tahdid va yangi imkoniyat demakdir.

Demak, axborot xavfsizligi madaniyatini shakllantirishni bugun boshlash – ertangi xavfsiz jamiyatning kafolatidir.

Ravshanbek SULTANOV,
Chirchiq davlat pedagogika universiteti
katta o'qituvchisi

HALOLLIK – TARAQQIYOTNING BOSH MEZONI

“O‘ZBEKISTON – 2030” strategiyasining 89-maqсадida korrupsiyaviy omillarni bartaraf etish tizimi samaradorligini oshirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish ishlarini jadal davom ettirish, “Transparency International” xalqaro tashkiloti tomonidan e‘lon qilinadigan Korrupsiyani qabul qilish indeksida kamida 50 pog‘onaga ko‘tarilishga erishish belgilangan.

Xalqaro tajriba shundan dalolat beradiki, jamoatchilik nazorati tizimi rivojlangan mamlakatlarda korrupsiya darajasi past bo‘ladi. Masalan, “Transparency International” tashkiloti tomonidan 2024-yilda e‘lon qilingan “Corruption Perceptions Index” reytingiga ko‘ra, Daniya, Shvetsiya va Singapur singari davlatlarda jamoatchilik nazorati instituti yaxshi yo‘lga qo‘yilgan, fuqarolar davlat qarorlarini baholash, so‘rov qilish, elektron monitoring olib borish imkoniyatiga ega. Bu esa davlat xizmatchilarining shaxsiy javobgarligini kuchaytiradi, korrupsion faoliyatga moyillikni kamaytiradi.

Mamlakatimizda “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida davlat xaridlari to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarini buzish holatlarini ikki barobarga kamaytirishga erishish, davlat xaridlarini to‘g‘ridan-to‘g‘ri shartnoma tuzish orqali amalga oshirishda mablag‘larni talon-toraj qilish holatlari, tovar va xizmatlarning narxi bozor qiymatidan oshib ketishining oldini olish bo‘yicha jamoatchilik nazoratini to‘laqonli joriy qilish ham nazarda tutilgan.

“

Xususan, ochiq ma‘lumotlarni shakllantirish, joylashtirish va qayta ishlash tartibi, davlat organlarining o‘z rasmiy veb-sa‘tlarida va Portalda e‘lon qilinadigan davlat organlari va tashkilotlarining ochiq ma‘lumotlar to‘plamlari ro‘yxati tasdiqlandi. Hozirgi kunga qadar Portalda vazirlik va idoralarning 10 mingdan ortiq ochiq ma‘lumotlar to‘plamlari joylashtirilgan bo‘lib, yuklab olishlar soni 7 milliondan oshdi.

Ushbu sohada so‘nggi yillarda mamlakatimizda tizimli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Xususan, 2025-yil 21-apreldagi “Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish bo‘yicha belgilangan ustuvor vazifalar ijrosini samarali tashkil etishga doir chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Prezident farmoni sohani yangi bosqichga olib chiqdi. Shuningdek, rahbar xodimlar uchun “Manfaatlar to‘qnashuvi holatlarini aniqlash, ularni bartaraf etish hamda oldini olish” korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha samarali idoraviy chora-

tadbirlar tashkil etilishini ta‘minlash bo‘yicha o‘quv kurslari o‘tkazib kelinmoqda.

“Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish hamda davlat organlari va tashkilotlari faoliyati ustidan jamoatchilik nazorati tizimi samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Prezident farmoni bilan “O‘zbekiston – 2030” strategiyasida belgilangan maqsad va vazifalar hayotimizga tatbiq etilmoqda.

Mazkur farmonning ijrosi yuzasidan amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar keng qamrovlidir. Ayniqsa, belgilangan tartiblar davlat xizmatchilari faoliyatida shaffoflik va javobgarlikni ta‘minlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, 2023–2024-yillarda 450 dan ortiq davlat tashkiloti faoliyatida korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo‘limlari tashkil etildi. Korrupsiyaga qarshi kurash faqat huquqiy yoki ma‘muriy choralar bilan chegaralanmaydi. Uning samaradorligi fuqarolarning ichki e‘tqidiga, murosasiz munosabatiga ham bog‘liq.

Hozirgi kundagi korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha keng qamrovli targ‘ibot-tashviqot ishlari “Korrupsiyasiz soha” loyihasi doirasida ham amalga oshirilmoqda. Korrupsiyaga qarshi kurashishda eng muhim jihat – aholi hamda davlat xizmatchilari ongida unga qarshi kurashish madaniyatini shakllantirish hisoblanadi. Bugun fuqarolar korrupsiya faktlarini faqat kuzatuvchi emas, balki uni fosh etuvchi sifatida ham faol ishtirokchiga aylanmoqda.

Bunday ma‘lumotlar bilan yaqindan tanishish maqsadida “E-antikorrupsiya” ochiq portali samarali faoliyat yuritmoqda. Ushbu portal O‘zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligining ichki elektron resurslaridan dolzarb ma‘lumotlarni to‘plashga qaratilgan axborot platformasidir. U 2022-yildan beri dinamikada korrupsiyaga qarshi ishlarning samaradorligini yillik reyting natijalari, shuningdek, har yili yangilanadigan davlat idoralari va tashkilotlarining korrupsiyaga moyil bo‘lgan munosabatlar va lavozimlar reyestri bilan tanishish imkoniyatini beradi. Shuningdek, ushbu manbaning maqsadi fuqarolar va aholining turli toifalari, shu jumladan, maktab o‘quvchilari, universitet talabalari, davlat xizmatchilari va korrupsiyaga qarshi komplaens-nazorat sohasidagi mutaxassislarining huquqiy madaniyatini oshirish hisoblanib, korrupsiyaga qarshi kurash sohasidagi normativ-huquqiy hujjat va standartlar, axloqiy xulq-atvorning yuqori standartlari, manfaatlar to‘qnashuvi tushunchalari, korrupsiyaga qarshi mexanizmlar va korrupsiyaga qarshi kurashning boshqa muhim jihatlari bilan tanishish imkoniyati yaratilgan.

“O‘zbekiston – 2030” strategiyasida belgilangan korrupsiyaviy omillarni bartaraf etish tizimi mamlakatda huquqiy davlat va adolatli jamiyat barpo etishning muhim tayanchi hisoblanadi. Bu maqsad yo‘lida barchamiz birlashishimiz, bir yoqadan bosh chiqarishimiz, hamjihat va hamfikir bo‘lishimiz, korrupsiyaga qarshi kurash bo‘yicha amalga oshirilayotgan davlat siyosatini nafaqat qo‘llab-quvvatlashimiz, balki unda faol ishtirok etishimiz bugungi davr talabidir. Chunki halollik – taraqqiyotning bosh mezon, adolat esa, davlatning yuragi hisoblanadi.

Qunduz ROZIMOVA,
Toshkent davlat yuridik universiteti
Jinoyat huquqi, kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish kafedrasida dotsenti

E‘LONLAR

Xorazm viloyat adliya boshqarmasining 2025-yil 1-noyabrdagi 210-um-sonli buyrug‘iga asosan “Usta Jumaniyoz avlodlari” advokatlik byurosi advokati Palvanov Atabek Djumaniyazovichning advokatlik maqomining amal qilishi 2025-yil 25-oktabrdan 1 (bir) yil muddatga to‘xtatildi.

Toshkent viloyat adliya boshqarmasining 2025-yil 3-noyabrdagi 299-um-sonli buyrug‘i bilan Olmaliq shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Bekbayev Ulug‘bek Sunnatovichga 2020-yil 22-aprelda berilgan xususiy notarial faoliyat bilan shug‘ullanish huquqini beruvchi TS 0063 raqamli litsenziyaning amal qilishi va notarius maqomi tugatildi.

Toshkent viloyat adliya boshqarmasi huzuridagi malaka komissiyasining 2025-yil 3-noyabrdagi 30/2025-sonli yig‘ilish qarori va boshqarmaning 2025-yil 3-noyabrdagi 305-um-sonli buyrug‘iga asosan boshqarma tomonidan Chinoz rumanida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Xudayberdiyev Xabibulla Ibaydillayevichga 2022-yil 17-noyabrda berilgan L-664231 raqamli xususiy notarial faoliyat bilan shug‘ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi 2025-yil 15-noyabrdan 2 (ikki) oy muddatga to‘xtatildi.

Toshkent viloyat adliya boshqarmasi huzuridagi malaka komissiyasining 2025-yil 3-noyabrdagi 31/2025-sonli yig‘ilish qarori va boshqarmaning 2025-yil 3-noyabrdagi 306-um-sonli buyrug‘iga asosan boshqarma tomonidan Olmaliq shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Maxmudova Zebinisa Aripjanovnaga 2020-yil 22-aprelda berilgan TS 0038 raqamli xususiy notarial faoliyat bilan shug‘ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi 2025-yil 3-noyabrdan 1 (bir) oy muddatga to‘xtatildi.

Toshkent viloyat adliya boshqarmasi huzuridagi malaka komissiyasining 2025-yil 3-noyabrdagi 32/2025-sonli yig‘ilish qarori va boshqarmaning 2025-yil 3-noyabrdagi 304-um-sonli buyrug‘iga asosan boshqarma tomonidan Olmaliq shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Manapov Abduvaxob Yuldashevichga 2020-yil 22-aprelda berilgan TS 0048 raqamli xususiy notarial faoliyat bilan shug‘ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi 2025-yil 15-noyabrdan 1 (bir) oy muddatga to‘xtatildi.

Qashqadaryo viloyat adliya boshqarmasi tomonidan “Advokatura to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasining qonuniga hamda Qarshi tumanlararo ma‘muriy sudining 2025-yil 29-sentabrdagi hal qiluv qaroriga asosan, Qarshi shahar “ADVOKAT KURAYEVA” advokatlik byurosi advokati Kurayeva Umida Raupovnaga tegishli 2024-yil 7-oktabr kuni berilgan L-70665633-sonli advokatlik faoliyati bilan shug‘ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi va advokatlik maqomi boshqarmaning 2025-yil 29-oktabrdagi buyrug‘i bilan 3 (uch) oy muddatga to‘xtatildi.

Qoraqalpog‘iston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 4-noyabrdagi 385-um-sonli buyrug‘i bilan “NA LAW SOCIETY” advokatlik firmasi advokati Nuratdinov Muratbay Abdullayevichning 2023-yil 4-may kuni berilgan L-709209-sonli advokatlik litsenziyasining amal qilish muddati va advokatlik maqomi vazirlikka yo‘llagan 2025-yil 4-noyabrdagi arizasiga asosan tugatildi.

Qoraqalpog‘iston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi malaka komissiyasining 2025-yil 3-noyabrdagi 13-sonli majlis qarori va adliya vazirining tegishli buyrug‘iga asosan Shumanay tumanida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius K. Kadirovga (QR0021, 22.04.2020-y.) berilgan litsenziyaning amal qilishi hamda notarius maqomi 1 (bir) oy muddatga to‘xtatildi.

O‘zbekiston Respublikasi “Notariat to‘g‘risida”gi qonunining 15²-moddasiga muvofiq Jizzax viloyat adliya boshqarmasining 2025-yil 30-oktabrdagi 211-um-sonli buyrug‘iga asosan, Jizzax shahrida xususiy amaliyot bilan shug‘ullanuvchi notarius Sh. Shernazarovga berilgan xususiy notarial faoliyat bilan shug‘ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi 1 (bir) oy muddatga to‘xtatildi.

8 ADLIYA FAXRIYLARI

“Qonunlarning qonuni – vijdon”

Har bir inson ezgu maqsad bilan yashaydi. Kimdir ilm, kimdir shon-shuhrat izlaydi, kimdir ezgulik yo'lini tanlasa, kimdir boylik orttirishni o'ylaydi. Ammo Fayzulla Pardayevning maqsadi adolat ustuvor bo'lgan jamiyat qurishga hissa qo'shish hamda inson huquqini himoya qilishga daxldorlik hissiga hamohangdir.

Fayzulla aka 1955-yil 9-noyabrda Zomin tumanida tavallud topgan. Insof va adolat tuyg'ulari uning qalbiga bolaligidan singgan.

1973–1975-yillarda Zomin tuman Yoshlar qo'mitasi bo'lim mudiri sifatida yoshlar bilan ish olib borgan Fayzulla Pardayev faol, tashabbuskor, elim deb, yurtim deb yonib yashaydigan yosh rahbar sifatida tanildi. Huquq sohasidagi qadamini 1978-yilda Jizzax viloyat ichki ishlar idoralarida boshlagan. Keyinchalik Zomin tuman IIBda katta tergovchi sifatida xizmat qildi. Bu davrda tergovchilik mas'uliyatini chuqur his etdi. Haqiqatni izlab topish, inson taqdiriga nisbatan mas'uliyatni o'z yelkasiga olish uning asosiy hayotiy mezoniga aylandi.

1980-yillar mobaynida Fayzulla Abdullayevichning faoliyati mamlakatimizning prokuratura tizimida davom etdi. U Surxondaryo va Sirdaryo viloyat prokuraturalarida, Bosh prokuraturada tergovchi, katta tergovchi, bo'lim prokurori, prokuror yordamchisi lavozimlarida faoliyat yuritdi. Bu yillar uning yurist sifatidagi mahorat va qat'iyatini sinovdan o'tkazdi, yuksaltirdi. Har bir ishga sidqidildan, halol yondashgani, qonun ustuvorligini ta'minlash yo'lidagi prinsipiialligi bilan obro'-e'tibor qozondi.

Mamlakatimizda qonunchilik tizimi tubdan yangilanyotgan davrda Fayzulla Pardayev faoliyatini adliya tizimiga bag'ishladi. 2002-yildan boshlab u Adliya vazirligida turli mas'uliyatli lavozimlarda – bosh maslahatchi, boshqarma boshlig'i o'rinbosari, bo'lim boshlig'i sifatida samarali mehnat qildi.

Fayzulla Abdullayevich 2007-yildan buyon Adliya vazirligida mas'ul lavozimda faoliyat yuritib kelmoqda. Qahramonimiz o'z faoliyati davomida hamisha adolat va qonunga sadoqat tamoyillariga amal qildi. Har qanday sharoitda ham inson manfaatini yuqori o'ringa qo'ydi. Uning rahbarlik uslubi – talabchanlik va insof uyg'unligi, mas'uliyat va mehrni birlashtira olgan yuksak madaniyat namunasidir.

Uning yurtimiz huquq tizimidagi xizmatlari, mehnatga sadoqati davlatimiz tomonidan munosib baholandi. 2021-yilda Fayzulla Pardayev “Sodiq xizmatlari uchun” medali bilan taqdirlandi. Bu mukofot uning qonun ustuvorligini ta'minlash, fuqarolar huquqlarini himoya qilish, ko'p yillik halol mehnatiga berilgan yuksak e'tirofdir.

Fayzulla Abdullayevichning oddiy, ammo juda chuqur hayot falsafasi bor: “Qonunlarning qonuni – vijdon”. U ana shu e'tiqod bilan ishladi, shu e'tiqod bilan yurtga xizmat qildi. Bugun u nafaqat tajribali huquqshunos, balki butun hayotini huquqiy demokratik davlat barpo etish yo'lida xizmat

“Taqdirni qo'l bilan yaratur odam...”

AKADEMIK shoir G'afur G'ulomning “Taqdirni qo'l bilan yaratur odam, G'oyibdan kelajak baxt bir afsona...” degan shoh satrlarini barchamiz yaxshi bilamiz. Taqdirini halol mehnati bilan yaratgan, hayot yo'lini adolat va ezgulik bilan bog'lagan, umr daftarini yaxshi amallar bilan bezayotgan insonlar haqidagi hikoyamizning bugungi qahramonlari sohada o'ziga xos maktab yaratgan huquq olamining fidoyilari.

qilishga bag'ishlayotgan fidoyi inson sifatida hamkasblari, shogirdlari hurmatiga sazovor. Uning ibratli mehnat yo'li, hayotiy prinsiplari ko'plar uchun o'ziga xos maktabdir.

Huquq-tartibot idoralarida xizmat qilayotgan, ota izidan borayotgan o'g'il-qizlaridan ko'ngli xotirjam. Fayzulla akening hayot maktabidan ibrat olayotgan nabiralarning iftixori ham havas qilsa arzigulik. Toshkent davlat yuridik universitetining talabasi Fayruz Ilxomovning g'ururi o'zgacha: “Bobom – men uchun juda muhim va bebaho inson. U doimo menga yuksak tafakkur, haqiqiy insoniylik namunasi bo'lib kelgan. Menga to'g'ri yo'l ko'rsatadi, qayerda xato qilishim mumkinligini tushunishga yordam beradi va to'g'ri qaror qabul qilishga o'rgatadi. Uning maslahatlari hamisha aniq va qat'iy bo'ladi va bu menga o'ziga ishonadigan inson bo'lishimga yordam beradi.

Bobom har qanday sharoitda ham meni qo'llab-quvvatlaydi. Menga yordam berish va himoya qilish uchun qo'lidan kelgan barcha ishni qilishini bilaman. U qiyin damlarda doimo yonimda turadi va yutuqlarimdan chin dildan quvonadi. Eng muhimi, bobomning meni qay darajada sevishini yurakdan his qilaman. Uning g'amxo'rligi, e'tibori va mehri hayotimni yanada yorqin ranglarga to'ldiradi. Bobom bilan faxrlanaman va undan cheksiz minnatdorman!”

Yuristlar sulolasini tarbiyalayotgan, ko'pchilikka tajribali huquqshunos sifatidagina emas, har jihatdan o'rnak bo'layotgan benazir ustozga tabarruk yoshingiz muborak bo'lsin, deymiz.

“Qonunni biladigan odam ko'p, lekin uni his etadigan kam”

Tamara Tillayeva 1955-yil 10-noyabrda tug'ilgan. Qonunga, metin intizomga bo'lgan hurmati uning kelajakdagi yo'lini belgilab berdi. 1972-yilda Toshkent davlat universitetiga o'qishga kirib, huquqshunoslik sohasini tanladi. Tamara opa 1977-yilda universitetni tamomlab, mehnat faoliyatini O'zbekiston Respublikasi Oliy sudida katta konsultant vazifasidan boshladi. Yosh mutaxassisning ishga bo'lgan munosabati, izlanishi, hozirjavoblighi rahbarlar e'tiborini qozondi, qisqa vaqt ichida bo'lim boshlig'i lavozimiga ko'tarildi. 1990-yilda Mirzo Ulug'bek tuman sudida sudyalikka tayinlandi. Bu davr mamlakatimizda sud-huquq tizimida katta o'zgarishlar jarayoni boshlangan, mustaqil-

lik arafasidagi og'ir, murakkab yillar edi. Tamara Tillayeva ana shunday mas'uliyatli pallada adolat va qonun ustuvorligini ta'minlash yo'lida tinimsiz mehnat qildi. 1995-yilda Mirzo Ulug'bek tuman sudi raisining o'rinbosari, 1997-yilda esa jinoyat ishlari bo'yicha tuman sudi raisi lavozimiga tayinlandi. Sud tizimida

rahbarlik qilish – nafaqat bilim va tajriba, balki katta insonparvarlik va qat'iyatni talab etardi. Tamara Tillayeva ana shu sifatlarining barchasini o'zida mujassam etgan rahbar sifatida tanildi. Uning rahbarligida sud organlarining ish uslubi, adolatni qaror toptirishdagi mas'uliyati yanada oshdi. Tamara opa har bir ishni vijdon bilan ko'rib chiqar, aybdorni aniqlashda inson taqdiriga yuksak mas'uliyat bilan yondashardi. Sud tizimidagi bu mas'uliyatli vazifalar davomida har bir hukm, har bir qaror ortida inson taqdiri turganini, adolatning qadrini teran his etdi.

2002–2004-yillarda Chilonzor tuman sudida sudya sifatida ishlab, keyinchalik faoliyatini Adliya vazirligi tizimida davom ettirdi. 2004–2007-yillarda vazirlikning Notariat, FHDY va advokatura boshqarmasida bosh maslahatchi lavozimida mehnat qildi. Bu lavozim uning hayot falsafasiga mos edi – chunki u nafaqat jinoyatchilarga jazo choralarini qo'llash, balki huquqiy targ'ibot, ma'rifat va insonlarga huquqiy yordam ko'rsatish sohasiga ham o'z hissasini qo'shishni muhim deb bildi.

2007-yildan 2012-yilgacha vazirlikning Huquqiy targ'ibot va huquqiy ta'lim boshqarmasi boshlig'ining o'rinbosari sifatida faoliyat olib bordi. Mamlakatda huquqiy savodxonlikni oshirish, fuqarolarni qonunga hurmat ruhida tarbiyalash, jamiyatda huquqiy ongni shakllantirish ishlariga munosib hissa qo'shdi.

Tamara Tillayevaning o'z aqidasi bor. “Qonunni biladigan odam ko'p, lekin qonunni his etadiganlar kam. Haqiqiy yurist – qonunni his eta oladigan inson.” Xuddi shu hayot falsafasi uning shiori bo'ldi. Tamara opa nafaqat huquq sohasida, balki oddiy insoniy fazilatlarini – kamtarligi, samimiyligi, mehribonligi bilan ham ajralib turadigan ayol.

Adolat va haqiqat talabi bilan yashayotgan, hamisha qadamidan o't chaqnaydigan zabardast yurist sifatida Tamara Tillayevaning huquq olamida o'z o'rne va o'z hurmati bor. Muborak yoshingiz qutlug' bo'lsin, Tamara opa!

Marusa HOSILOVA,
“Inson va qonun” muxbiri

**INSON
va qonun**

MUASSIS:
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGI

“Adolat” milliy huquqiy axborot
markazi nashri

info@adolatmarkazi.uz

2007-yil 3-yanvarda
O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
0081-raqam bilan
ro'yxatga olingan

**Bosh
muharir**

Asliddin
ALIMARDON

TAHRIR HAY'ATI

Mahmud Istamov
Furqat Tojiyev
Akbar Musayev
Alisher Karimov
Hayotjon Klichev
Sherzod Abdullayev
Yorbek Iskandarov

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqriz
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

Navbatchi
Gulbahor Ortixqo'jayeva

Sahifalovchi-dizayner
Ma'ruf Abdug'aniyev

Nashr indeksi: 137

“Inson va qonun” gazetasi hamda “Huquq va burch” ijtimoiy-huquqiy jurnali birlashgan tahririyati kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. A3 bichimida, 2 bosma taboq hajmda, ofset usulida “MATRIX” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili: Toshkent shahri, Mirzo Ulug'bek tumani, Sayram 7-tor ko'chasi, 52-uy.

Tiraji – 1 353
Buyurtma – 1 052

Topshirish vaqti – 19:00
Topshirildi – 18:30

MANZILIMIZ:

100060, Toshkent sh.
Amir Temur shohko'chasi
19-uy.

Faks: (71) 233-28-18

Obuna bo'limi:
(71) 233-25-65

Bahosi kelishilgan narxda

1 2 3 4 5